

20. ПЕДАГОШКИ ФОРУМ СПЕНСКИХ УМЕТНОСТИ
Београд, 29. септембар – 1. октобар 2017.

20TH PEDAGOGICAL FORUM OF PERFORMING ARTS,
Belgrade, September 29 – October 1, 2017

Ректорат Универзитета уметности, Косанчићев венац 29
Rectorate of the University of arts Belgrade, Kosačićev venac 29

МУЗИЧКИ ИДЕНТИТЕТИ MUSICAL IDENTITIES

Књига сажетака / Book of Abstracts

Приредила:

др Милена Петровић

Editor:

dr Milena Petrović

Факултет музичке уметности

Београд, 2017.

Faculty of Music
Belgrade, 2017.

20. ПЕДАГОШКИ ФОРУМ СЦЕНСКИХ УМЕТНОСТИ

Београд, 29. септембар – 1. октобар 2017.

Други међународни скуп
МУЗИЧКИ ИДЕНТИТЕТИ

20TH PEDAGOGICAL FORUM OF PERFORMING ARTS,

Belgrade, September 29 – October 1, 2017

The Second International Meeting
MUSICAL IDENTITIES

Приредила

др Милена Петровић

Editor

Milena Petrović, PhD

Главни и одговорни уредник издања

Факултета музичке уметности у Београду

Editor-in-Chief of the Faculty of Music Publications

Gordana Karan, PhD

Издавач / Publisher

Факултет музичке уметности у Београду

Faculty of Music Belgrade

2017

За издавача / For Publisher

др Ђиљана Несторовска, декан

Điljana Nestorovska

Dean of the Faculty of Music

ISBN 978-86-88619-88-2

Слика на корици / Front cover image

Пабло Пикасо, Арлекин из 1918 / Arlequin by Pablo Picasso in 1918

САДРЖАЈ

Идентитети музичке педагогије

Гордана Каран, Јелена Дубљевић

Циљеви и задаци наставае солфеџа у средњим музичким школама у Србији од 1937. године до данас 13

Вера Миланковић

Поиманье музике – пошторва пошторвана шарадиције 16

Ведрана Марковић, Андреа Госо Памер

„Музичка почетница” – шрајом једној рукојиса 18

Јелена Дубљевић, Ђиљана Војкић

Песме са текстом – модели за усвајање звучности интервала 20

Сенад Казим

Исторјиске и географске специфичности у развоју музичке педагогије Зайданго Балкана 22

Нихад Петковић, Гордана Каран

Мођиноси шримене савремене аудио технологије и најредних софтверских решета у наставаи солфеџа и тембровске одређености аудијативној ојажања 23

Мажена Каминска

Упошторва метоода Ешил Жак Далкроза у Средној музичкој школи у Пољској 25

Миленa Петровић, Вера Миланковић, Гордана Ачић, Мириана Недељковић, Ана Галиковска-Гајевска, Габриела Карин Конкол, Михаел Киерковски

Увођење Еуритимике – метоода Ешил Жак Далкроза у српске музичке школе – међународни интердисциплинарни испржаживачки шројекати 27

Зоран Божанић

О пореклу контрпрантјиских врста и њиховом шрешману у уиденицима 30

Идентитети музичара – педагога и ученика-студената	
Весна Свалина	
Професионални идентитет музичких педагога	32
Триана Мировић, Даниел Мешковић, Бланка Богуновић	
Психолошки профил као психолошки „идентитет” музичара? ...	35
Сабина Видулин	
Међународни форум студената плазбене педагошке: од стицања комјентација до обликовања особној идентитетној студената ...	38
др Тихана Шкојо, Марко Сесар	
Проширивањем плазбених преференција ученика према интеркултуралном културуму плазбене настаје	41
Сања Киш Жувепа	
Терминологија као одраз социјалној и професионалној идентитетној плазбеника у Хрватској те невин значај за музикологију и плазбену педагошку	43
Нагалија Јовић	
Идентитет музичара као одређница стила вежбања	46
Радови студената на изборном предмету Дидактичке музичке игре за основну школу (класа 2016/2017)	
Идентитет буђење крајинској настаника музике у основној школи	49
Триана Вукосављевић	
Успешност ученика и студената у ојажњању конципција идентитетној	51
Улога полова у изградњи музичког идентитета	
Евангелос Химонидес	
Приступи изражавању рога и музике заснован на доказима	55
Бланка Богуновић	
Музички идентитет и полне разлике: психолошки приступи	57
Милена Петровић, Гордана Ачић, Вера Миланковић	
Музички идентитет: жанровске преференције, пол и морално понашање	60

Камила Јонасон	
Наше право да звучно објектујемо свети	63

Национални музички идентитет

Надежда Мосусова	
Балет Штевана Христића „Охридска легенда” и српски музички идентитет	65
Драган Алковић	
Од националној до појаској идентитетној на примеру односа музичке интерпретације и стваралаштва	67
Алма Трговац, Адмира Коничанин	
Моћност образовања у ширењу националној музичкој идентитетној	69
Ивана Хрпка Вешковац	
Забавни, весели, узбуђивни, солфеђо без правила – савремени приступи у Руској лихтератури за почетну наставу солфеђа	71
Марија Голубовић	
Руска музичка емиграција након 1917. године – конзервативизам или ...?	74
Александра Бранковић	
Репродуктивна уложање народне песме у почетном музичком описивању у првој половини 20. века у контексту годинноса очувању српској музичкој идентитетној	76
Веселинка Брадовић	
Моћност примене народне песме косовској крају у настани солфеђа	78
Вранко Тадић	
Ојажњање различитих карактеристика нове пјевања „на бас” у 2 области – у централној и западној Србији	80
Јасмина Стојић, Сања Војнов	
„Ритмом срца” – музичко извођаштво иријадника националних заједница у Војводини	82

Мириана Раствовић, Александар Ђурић, Власта Орчић „Музика с љубављу” – представљивање идеје, концепција и планираних активности пројекта	85
Сава Нухановић, Габријела Блеквић, Алма Феровић Фазлић Улога међународних гласбених пројеката у обликовању идентитетних локалне заједнице	88
Габријела Грујић Улога предшколске установе у формирању националне идентитетна деце кроз традиционалне музичке активности у децембрини	90
Марија Томић Улога француске школе свирања флауте у конституисању флаутске педагошке у Србији	92
Ана Ђорђевић Југословенски идентитет у музици партизанског рајног септаквела	95
<u>Лични и колективни музички идентитет</u>	
Милена Петровић Мудрост колективне музичке идентитет	97
Бранко Тривић Музички идентитет кроз импровизацију у извођењу	99
Милица З. Петровић Утицај музике и црквене окупације на усвајање верских садржаја и развојне музичке и религиозне идентитет	101
Ана Ковачевић Идентитет композитора у развоју – Ситуација случаја гаровић и дејства	103
Дина Војводић Кријички џетлег Петра Вингуца на савременом европском композитору	106

Универзалне музичке структуре као зоомузиколошки идентитети

Прераг И. Ковачевић Зоомузиколошки аспекти проучавања музике и идентитетско место и улога у музици Етномузичарија Равањаре	109
Милош Браловић Питице као инспирација: Црноглава Олгица Месијана	112
Бојана Радовановић Музички стенови: како смо дошли до тога?	114
Таѓана Поповић Фактори идентитетна Arts-мелџега кроз комуникацију у њеном звуку у људском окружењу	116

CONTENT**Identities in Music Education****Gordana Karan, Jelena Dubljević**

The Aims and Tasks of Solfeggio Teaching in Secondary Music Schools in Serbia from 1937 to the Present Time 14

Vera Milančević

Music Perception – An Evidence of Honoring Tradition 17

Vedrana Marković, Andrea Čoso Pamer

“Music Primer” – Following the Footsteps of a Manuscript 19

Jelena Dubljević, Ljiljana Vojkić

Songs with Lyrics – Models for Acquisition of Sonority of Intervals 21

Senad Kazić

Historical and Geographical Specificities of the Western Balkan Music Education Development 23

Nihad Petonjić, Gordana Karan

The Possible Application of Modern Technologies and Advanced Software Solution in Teaching Solfeggio and Auditory Timbre Perception 24

Marzena Kamińska

The Use of Emil Jaques-Dalcroze’s Method in Music Education at Music School of Second Degree in Poland 26

Milena Petrović, Vera Milančević, Gordana Ačić, Mirjana

Nedeljković, Anna Galikowska-Gajewska, Gabriela Karin Konkol, Michal Kierzkowski

Introducing Eurhythmics Method by Emil Jaques-Dalcroze to Pupils of Serbian Music Schools – an International Interdisciplinary Research Project 28

Zoran Božanić

About the Origin of Species Counterpoint and Their Treatment in Schoolbooks 31

Identities of Musicians – Music Teachers and Students**Vesna Svalina**

Professional Identity of Music Pedagogues 33

Tijana Mirović, Daniel Mešković, Blanka Bogunović

Psychological Profile as Musicians’ Psychological „Identity“? 36

Sabina Vidulin

International Forum of Music Pedagogy Students: From Acquiring Competences to Forming Students’ Personal Identity 39

Tihana Škojjo, Marko Sesar

The Expansion of the Students’ Music Preferences According to the Music Study Intercultural Curriculum 42

Sanja Kiš Žuveša

Terminology as a Reflection of Croatian Musicians’ Social and Professional Identity: Implications on Musicology and Music Pedagogy ... 45

Natalija Jović

Identity of Musician as Designation for Selecting Musical „Learning Style“ 48

Students’ Papers on the Elective Subject Didactic Music Games for Elementary School (Class 2016/2017)

The Identity of a Future Creative Music Teacher in Elementary School ... 50

Tijana Vukosavljević

The success of Secondary School Pupils and University Students in the Perception of Tonal Contrast 53

The Role of Gender in Development of Music Identity**Evangelos Himonides**

An Evidence Based Approach to Researching Gender and Music 56

Blanka Bogunović

Music Identity and Gender Differences: Psychological Approach 58

Milena Petrović, Gordana Ačić, Vera Milančević

Musical Identities: Genre Preferences, Gender and Moral Behavior 62

Camilla Jonasson

Having the Right to Soundscape the World 64

National Musical Identity

Nadežda Mosusova	
“The Legend of Ohrid” – the Ballet by Stevan Hristić and Serbian Musical Identity	66
Dragan Ašković	
From National to Poetic Identity on the Example of Music Interpretation and Creativity	68
Alma Trtovac, Admirica Konicanin	
Education Opportunities in the Expansion of the National Musical Identity	70
Ivana Hrpka Veškovic	
Funny, Happy, Exciting, Solfeggio Without Rules – Contemporary Approaches in Russian Literature for Initial Teaching of Solfeggio	73
Marija Golubović	
The Russian Musical Emigration After 1917 – Conservatism or ...?	75
Aleksandra Branković	
A Retrospective: The Use of Folk Song in Music Education During the First Half of the 20 th Century as a Vehicle to Preserve Serbian Musical Identity	77
Veseljka Bralović	
Possibility of Using a Folk Song from Kosovo Region in Teaching Solfeggio	79
Branko Tadić	
Cognition of Different Characteristics of the Newer Type of Singing “Na Bas” in Two Regions – Central vs. Western Serbia	81
Jasmina Stolić, Sanja Vojnov	
“With the Rhythm of the Heart” – Musical Performance of the Members of National Communities in Vojvodina	84
Mirjana Rastović, Aleksandar Đurić, Vlasta Orčić	
“Music With Love” – Presentation of the Idea, Concept and Planned Project Activities	86
Sanja Nuhanović, Gabrijela Blekić, Alma Ferović Fazlic	
The Role of International Music Projects in Shaping the Identity of the Local Community	89

Gabrijela Grujić

The Role of Preschool Institutions in Shaping the National Identity of Children Through Traditional Musical Activities in a Kindergarten ...	91
Marija Tomić	
The Role of the French Flute School in the Constitution of the Serbian Flute Pedagogy	93
Ana Dorđević	
Yugoslav Identity in the Music of Partisan War Spectacle	96
Personal and Collective Musical Identity	
dr Milena Petrović	
Wisdom of Collective Musical Identity	98
Branko Trifić	
Musical Identity Through Improvisation in Jazz Music	100
Milica Z. Petrović	
The Influence of Music and Church Surrounding on Adopting Religious Content and Developing Musical and Religious Identity	102
Ana Kovačević	
Developing Identity of the Composer – Case Study of the Gifted Child ...	105
Dina Vojvodić	
Critical View of Petar Bingušac on the Creation of European Composers	107
Universal Musical Structures as Zoomusicological Identities	
Predrag I. Kovačević	
Zoomusicology as an Aspect of Studying Music and Identities of Birds in Music by Einojuhani Rautavaara	111
Miloš Bralović	
Birds as an Inspiration: La Bouscarle by Olivier Messiaen	113
Bojana Radovanović	
Musical Elephants: How Did We Come To This?	115
Tatjana Popović	
Apis-melifera Identity Factors Through Sound Communication in Human Environment	117

61) by Finnish composer Einojuhani Rautavaara (1928–2016). Special attention will be given to the role of birds in the formal organization of work, the use of leitmotif, imitation and the dialogue with the orchestra as well as to their significance for the process of aleatory and the like.

Contribution

As a contribution to the zoomusicology, based on structural elements presented in the first part of the paper, the appearances and function of birds will be presented on the composition *Santus arcticus*, both at the level of structural elements and models of birds singing (formal, thematic and structural organization, the significance of the refrain, repetition, principle of variation and other motivic development, etc.), as well as at the level of certain musical parameters (melody, rhythm, tempo, timbre, articulation, dynamics, etc.) that dominate in the sound patterns of birds.

Key words: zoomusicology, birds, Rautavaara, sound patterns, whooper swan

Птице као инспирација: Црнолапка Оливијеа Месијана

Милош Браловић, МА

докторанд, Факултет музичке уметности у Београду, Србија
milosbralovic@gmail.com

Теоретска база

Мелодијски обрасци птичијег певања су још од позног средњег века били готово саставни део западноевропске музичке праксе, у виду имитација или ономагопеја. Сагледавање одабраних примера у периоду од XIII до XX века би требало да нам представи начине на које такве имитације и ономагопеје функционисху у западноевропској музичкој пракси.

Метод

У XX веку долази до отклонa од имитације и ономагопеје птичијег певања. Односно, музички материјал који потиче од птичијег певања постаје градивни материјал музичког дела, што проучавање и коришћење звукова птичијег певања раздваја на две гране: 1) употреба снимљеног, односно конкретног звука; 2) орнитолошке радове, где се према сонограмима проучава птичије певање. С тим у вези, размо-

трићемо комад *Црнолапка* (*La Vouscarle*) Оливијеа Месијана (Olivier Messiaen, 1902–1992). Месијанов рад на изради овог (али и осталих) комада из циклуса *Катајлој ишница* (*Satologieoiseaux*, 1956–8), састојао се из шетњи по природи, где је композитор директно на нотни папир бележио звукове птица које је чуо. Затим би, у складу са понашањем птица у природи, на основу бележеног материјала, креирао комад за клавир. Сваки од комада садржи кратак предговор где Месијан описује приказ у којем се налази.

Циљ

Циљ овог рада је да прикаже на који начин се у делу Оливијеа Месијана променио однос према птичијем певању, од његовог коришћења као имитације или ономагопеје до птичијег певања као градивног материјала композиције.

Кључне речи: Оливије Месијан, *Катајлој ишница*, *Црнолапка*, орнитологија, клавир.

Birds as an Inspiration: La Vouscarle by Olivier Messiaen

Милош Браловић, МА

PhD student, Faculty of Music Belgrade, Serbia
milosbralovic@gmail.com

Theoretical background

Melodic fragments of birdsong were an integral part of Western musical practices, since medieval times, in form of imitation and onomatopoeia. Looking at selected works from XIII to XX century should serve us as an example of imitation and onomatopoeia in Western musical practices.

Method

In XX century, the mentioned imitation and onomatopoeia are being replaced with the use of birdsong as a constructive element of a musical piece. Therefore, the use and studying of birdsong splits into two branches: 1) the use of recorded material, so to say *musique concrète*; 2) ornithological studies where birdsong is studied according to sonograms. According to that, a piece named *La vouscarle* by Olivier Messiaen (1902–1992) will be examined. Messiaen's work in this (and all the other) pieces in cycle *Satologieoiseaux* (1956–8) consisted of walks through nature and noting on paper the birdsong he heard. Next, the composer would, according to regular beha-

view of birds and noted material, create a piano piece. Every piece contains a short preface where Messiaen describes the area he is in.

Aim

The aim of this paper is to show how the relationship towards birdsong changed in works by Messiaen, having in mind that it was first used as imitation or onomatopoeia and it became a constructive element of a piece.

Key words: Olivier Messiaen, *Catalogue d'oiseaux*, *La vengeance*, ornithology, piano.

Музикални слонов: како смо дошли до шота?

Бојана Радвановић, МА

докторанд, Факултет музичке уметности у Београду, Србија

br.muzikolog@gmail.com

Теоретска база

У овом есеју настојаћу да испитам положај зоомузикологије у светлу теорија о новој епохи, антропоцену, која претпоставља ново доба наше планете обликовано од стране човека. У повлачењу паралела између теорија о новом добу и једне саврим младе науке, из антропоценог угла посматрања јављају се питања попут следећих: како се човек односи према планети и ресурсима?; који је утицај човека на екосистем?; како се човек односи према животињама?; који је утицај човека на животиње?

Са зоомузиколошке стране, општа питања могу бити следећа: како су животиње утицале на човека? како су (и да ли су) комуникациони обрасци животиња утицали на формирање језика и музике код човека? како човек слуша животиње? како животиње реагују на музику? Имајући на уму ова питања, покушаћу да на њих дам могуће одговоре кроз сагледавање односа тајландских слорова према музици.

Циљ

Циљ овог рада је да се, кроз постављен теоријски оквир, сагледа појава музикалних слорова на Тајланду. Уводећи у теоријске платформе оне нуте епохи антропоцена, желила сам да у читаву поставку *ужљедим* и зоомузикологију коју посматрам као једну дисциплину чија је појава

симптоматична у времену прервата треће у четврту фазу антропоцена, тј. у ново доба које води еколошкој освешћености човека.

Допринос истраживања

Резултати разматрања музике слорова вишеструко су индикативни, указујући на значај проучавања нових начина комуникације, споразумевања и сурживота између човека и животиња, као и на постепено формирање својеврсног *музичког идентитета* највећег сисара на копну.

Кључне речи: музикални слорови, зоомузикологија, антропоцен, музичка копиција

Musical Elephants: How Did We Come to This?

Bojana Radvanović, MA

PhD student, Faculty of Music Belgrade, Serbia

br.muzikolog@gmail.com

Theoretical background

In this essay, I tend to examine the position of Zoomusicology in the light of Anthropocene epoch theory, which assumes a new age of our planet, shared by the humans. By drawing the parallels between this theory of the new age and one quite young scientific discipline, from the perspective of the Anthropocene, one can ask: in what way humans treat the planet and its resources?; how do human activities affect the ecosystem?; in what way humans treat the animals?; how do human activities affect the animals?

From the side of the Zoomusicology, general question that could be asked are: how did animals affect humans?; did the animal communication pattern affect the ways humans communicate through language and music?; how do human listen to animals?; how do animals react to music?

Having in mind these question, I will try to give some possible answers by considering the way Thai elephants relate to music.

Aim

The goal of this paper is to look into the phenomenon of musical elephants in Thailand, bearing in mind the theoretical frame I posed. With the introduction of theoretical platforms that look towards Anthropocene, what I had in mind is a sort of joining zoomusicology to those disciplines that could be considered as symptomatic in the new age of ecological awareness.